

Remissvar från Rikskonserter avseende
KULTURUTREDNINGEN SOU 2009:16

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	3
Huvudinriktning för ett framtida Rikskonserter	4
Kunskapsutveckling och forskning	5
Alla barns och ungdomars rätt	5
Samverkan	5
Framförande av beställda nykomponerade verk	6
Genus och mångfald	6
Generella synpunkter på kulturpolitiken enligt utredningen	6
Kommentarer till Kulturutredningens text om Rikskonserter	7
Caprice Records	8
EMS	9
Nybrokajen 11	10
Rikskonserter och länsmusik i samverkan	10
Avslutning	11
Synpunkter på vissa förslag och bedömningar i Kulturutredningens betänkande (SOU 2009:16)	12

Inledning

Rikskonserters svar innehåller flera olika delar. Vårt svar inleds med en sammanfattning av hela svaret. Därefter skissar vi konturerna av ett framtida Rikskonserters som en nationell plattform för musik. Så följer generella och specifika kommentarer på utredningens innehåll samt en avslutande del med enkätsvar.

Sammanfattning

- Rikskonserters bör i framtiden vara en **nationell plattform** för **produktion** av musik samt **kunskapsöverföring**
- Rikskonserters bör vara en **operativ** organisation
- Rikskonserters främsta fokus är **medborgaren/publiken**
- Rikskonserters bör vara ett **komplement** till det regionala musikkivet
- Rikskonserters bör arbeta med ett ansvarstagande **genusperspektiv**
- Rikskonserters bör ta ansvar för att ett **mångfaldsperspektiv** genomsyrar hela verksamheten
- Rikskonserters ställer sig positiva till **"portföljmodellen"**
- Rikskonserters avvisar förslaget om **"sfärer"**
- Rikskonserters avvisar tanken på att lägga ner **Caprice Records**
- Rikskonserters pekar på vikten av att **integrera konsertproduktion** och **fonogramproduktion** som en viktig del i **lansering** av upphovsmän och artister
- Rikskonserters anser att det är viktigt att **EMS** också i framtiden är en spjutspets nationellt och internationellt
- Rikskonserters anser att det är viktigt att **Nybrokajen 11** står till förfogande för musiklivets olika nationella intressenter
- Rikskonserters anser att det bör övervägas om annan part kan överta ansvar för **lokaldriften** avseende Nybrokajen 11
- Rikskonserters anser att det även bör övervägas om annan part kan överta ansvar för **programdriften** avseende N11
- Rikskonserters anser att det är viktigt att alla **barns och ungdomars** rätt till levande musik och de estetiska språken värnas och tillgodoses
- Rikskonserters anser att det är angeläget att ta ansvar för **stora** och **omfattande** produktioner som annars inte skulle ha möjlighet att komma till stånd
- Rikskonserters anser att det är angeläget att delta i **samarbeten** med olika delar av musikkivet
- Rikskonserters anser att det är viktigt att ett **internationellt ansvar** ligger på en nationell plattform
- Rikskonserters anser att det är angeläget att göra **kompositionsbeställningar** hos svenska tonsättare
- Rikskonserters anser att det är angeläget att skapa likartade stödformer till **konstnärligt utvecklingsarbete** och musikskapande inom icke noterade och improviserade musikformer.

Huvudinriktning för ett framtida Rikskonserter

Rikskonserter vill framhålla betydelsen av att Sverige har en nationell plattform för musik med kulturpolitiskt ansvar för att kunna bidra till att främja, samordna och utveckla det nationella, regionala och lokala musiklivet. Sverige behöver en nationell plattform för musik med operativ och konsultativ verksamhet som kompletterar den bidragsgivning som sker från Kulturrådet och andra instanser inom kulturområdet.

Utvecklingsuppdraget för en nationell plattform bör omfatta ett stärkande och ett främjande av Sveriges musikliv – arrangörer, artister, musiker, utbildningar, institutioner och organisationer. Plattformen bör bidra till kunskapsutveckling och arbeta konsultativt med kunskapsöverföring samt mediering av forskning.

Huvudinriktningen ska vara **omfattande produktioner, samverkan, kunskapsutveckling** samt **internationell verksamhet**. Plattformen ska fungera operativt och konsultativt i samverkan med länsmusiken, regionala och lokala konsertarrangörer samt musikproducenter. Plattformen för musik ska främja musiklivet och utvecklingen av olika musikgenrer samt bedriva samarbeten kring kvalitativt musikutbud och utveckling för det unga musiklivet. Den ska stödja tonsättare och frilansartister genom att beställa, leverera och framföra beställda kompositioner. Hela verksamheten ska genomsyras av ett barn- och ungdomsperspektiv.

En nationell plattform för musik ska vara ett komplement till det regionala och lokala musikutbudet, särskilt avseende musikformer med svag institutionell förankring, och ska genomföra produktioner i Sverige och utlandet genom att främja intresset i utlandet för svensk musik och svenska artister samt förmedla internationella gästspel. Plattformen för musik ska vara en mångfald av artister nationellt och internationellt. Den ska inte ha egna fast anställda musiker.

Inom landet kan en nationell plattform arbeta internationellt med utländska produktioner för att ge en svensk publik större kunskap om utländsk musik och utländska utövare samt bidra till en ökad förståelse för en mångfald av kulturer. Genom att arbeta internationellt med svenska produktioner för att ge utländsk publik större kunskap om svensk musik och svenska utövare kan en nationell plattform för musik bidra till att stärka bilden av Sverige som nation i internationella sammanhang.

En nationell plattform skapar möjlighet till lansering av svenska artister och kompositörer. Via showcases (utbudsevenemang) i Sverige och utomlands ger en nationell plattform möjligheter att lansera svenska artister och knyta utländska gästspel till Sverige. Det operativa arbetet innebär nätverksbyggande, ambassadkontakter och samarbete med SIDA. En nationell plattform kan också fortsätta det omfattande musikaliska utbytet, inte minst på barn- och ungdomsområdet, som Rikskonserter idag bedriver.

En nationell plattform ska samordna utvecklingen av genrer i hela landet bland alla aktörer och ska arbeta med ett brett genrespektrum och främja musik som har svårt att hävda sig på den kommersiella marknaden, samt verka för gränsöverskridande projekt där flera konstformer och genrer ingår.

En nationell plattform för musik bör integrera ett framväxande produktionsarbete, möten med publik nationellt och internationellt och fonogram samt verka som en del av ett aktivt lanseringsarbete. Det finns därutöver stora behov av att ge frilansande musiker möjligheter till skapande mötesplatser, där produktioner kan växa fram i samarbete med andra musiker och konstnärer.

För en nationell plattform är det nödvändigt med ett operativt uppdrag för att i dialog med flera

andra partners fördela ansvar för större satsningar. Samverkan kan ske i samråd där den nationella plattformen kan tjäna som nav och kontinuitet och kvalitet kan garanteras.

Kunskapsutveckling och forskning

En nationell plattform för musik bör utveckla dialogen med det omgivande musiklivet. Genom samrådsorgan och kontinuerliga nätverk kan institutioner, utbildningar, arrangörer, förbund och länsmusikorganisationer samlas för samverkan.

Detta kan fylla ett stort behov av att stärka och diskutera musikens och kulturens nationella utvecklingsområden. Dessa mötesplatser blir också viktiga möjligheter för kunskapsöverföring där aktuell forskning kan komma hela musiklivet till del.

Dessa områden blir allt viktigare för yrkesgrupper verksamma inom musiklivet. Behov av konferenser, seminarier och master-classes ökar. Uppdraget som nationell plattform bör innehålla kunskapsutveckling, spridande av forskningsrön, nätverksbygge, samverkan och stöd till infrastrukturer för att få stat, region och kommun att bättre kunna mötas. Plattformen ska ge det fria musiklivet bättre arbetsförutsättningar genom kunskapsutveckling i samverkan med musiklivets organisationer genom konferenser, seminarieverksamhet och andra utvecklingsinsatser.

Alla barns och ungdomars rätt

En nationell plattform för musik bör ha som uppdrag att värna och tillgodose alla barns och ungdomars rätt till levande musik under hela sin uppväxt.

Området kultur i skolan har behov av stärkande insatser på nationell nivå. Musiken ska tillsammans med övriga estetiska uttryck vara en tillgång och möjlighet för alla elever i alla skolformer med avseende på upplevelser och estetiska lärprocesser. Det behövs en brygga mellan skola och det professionella musiklivet som kan verka för ökad kunskap om betydelsen av musik och det estetiska ämnesområdet som helhet i skola och i lärarutbildning.

Den bör också ta ett särskilt ansvar för att i produktionen tillvarata barns och ungas behov av musik avseende former för barns och ungas eget skapande samt för upplevelser av levande musik inom alla genrer.

Samverkan

I dagens musikliv finns det ett stort antal exempel på samarbeten med musiklivets olika parter där samverkan med en nationell plattform kan vara avgörande. Detta innebär att en nationell kraft även bör tillföra en aktiv producentinsats.

Plattformen söker upp samarbetspartners internationellt och nationellt samt samordnar ansökningar av extra resurser statligt, regionalt, lokalt och/eller kommersiellt. Varje samverkanspart bidrar med sin del vilket kan möjliggöra ett genomförande.

Plattformen ska besitta nationell och internationell kompetens inom en rad områden, och ska integrera den kreativitet och kompetens som finns i det regionala musiklivet i sin verksamhet.

Samverkan av denna art gäller de stora rikstäckande samarbetsprojekten. Det är viktigt för Sverige

i satsningar av denna storlek, att det finns en organisation av denna omfattning med överblick som har både nationella såväl som internationella kontakter inom samma organisation.

Framförande av beställda nykomponerade verk

En nationell plattform för musik ska arbeta med stort ansvarstagande för svenska upphovsmän och utövare. Den ska i sitt uppdrag ta särskilt ansvar för vår tids musik. Kompositionsbeställningarna från denna instans ska inte vara en fråga om bidrag till svenska tonsättare/kompositörer utan ska avse musik som ska framföras i direkta produktionssammanhang. Kompositionsbeställningar hos svenska tonsättare/kompositörer ska vara en viktig del i plattformens verksamhet för att ge möjlighet till konstnärlig utveckling i hela landet. Beställningarna ska fördelas med ett medvetet genus- och mångfaldsperspektiv.

Vi vill även lyfta fram behovet av likartade stödformer till konstnärligt utvecklingsarbete och musikskapande inom icke noterade och improviserade musikformer.

Ur yttrandefrihets- och mångfaldssynpunkt är det viktigt att det förekommer fler uppdragsgivare än endast Kulturrådet. Också ur detta perspektiv är en nationell plattform viktig som beställare.

Caprice Records har i sammanhanget stora möjligheter att dokumentera genomförda kompositionsbeställningar i samband med framförande eller i studioinspelningar.

Genus och mångfald

Uppdraget bör även vidgas till att inbegripa de utmaningar och möjligheter som ligger i dagens mångkulturella samhälle, frågor som självklart också omfattar det svenska musiklivet och Rikskonserters roll i detta.

En nationell plattform för musik ska arbeta medvetet med ett ansvarstagande genusperspektiv med så jämn könsfördelning som möjligt beträffande medverkande och anställda samt verka för att belysa och åtgärda de olika förutsättningar som gäller inom musiklivet för kvinnliga och manliga utövare.

Generella synpunkter på kulturpolitiken enligt utredningen

Rikskonserters ställer sig positiv till förslaget om portföljer som en modell för att fördela medel med en långsiktig strategi avseende regionerna. Dock vill vi påpeka att frilansande musiker som grupp inte inkluderas i strukturen för portföljer. Vi vill framhålla vikten av att de frilansande musikernas möjligheter till inflytande och engagemang tillgodoses i portföljprocesserna. Risken är att institutioner och andra organisationer/aktörer främst tillgodoser egna fast anställda kulturskapare. Vi vill framhålla att detta även är en genrefråga, som behöver bevakas i förhandlingarna mellan stat och region. Frilansande musiker kan inte betraktas som en enhetlig grupp. Arbetet inom den nyinrättade Musikalliansen visar på stora skillnader i exempelvis anställningsvillkor mellan olika genreområden. Möjligheten till längre projektanställningar kommer med få undantag nästan enbart frilansande musiker inom västerländsk konstmusik till del.

I Rikskonserters verksamhetsmål ingår att stödja genrer med svag institutionell infrastruktur. Att lägga ut genreansvar på olika institutioner kan innebära ett fastlåsende av genrebegreppen i en tid då begreppet genrer blir alltmer flytande.

Hur kommer blandformer inom musiken att tas om hand? Kulturutredningens förslag är otidsenligt, kan verka splittrande och få motsatt effekt.

Samtidigt som vi ställer oss positiva till portföljmodellen avvisar vi tanken på sammanslagning av ett antal myndigheter och institutioner i sfärer, dels ur kostnadssynpunkt, dels därför att det kommer att ta lång tid att bygga upp nya strukturer ur det som idag fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Kulturutredningen lyfter fram sponsring som en möjlig tillkommande finansieringskälla för kultur-evenemang. Rikskonserter vill avråda från att sätta tillit till sponsring som grund för ett utökat ekonomiskt utrymme inom kultursektorn. Dock ser vi positivt på sponsring som en del av finansieringen i vissa satsningar inom verksamheten.

Skolans ansvar för att barn och unga får tillfälle till eget skapande, möjlighet till bildning samt tillgång till sitt eget och andras kulturarv bör även fortsatt uttryckas i läroplanerna. Estetisk verksamhet bör vara ett obligatoriskt inslag i grundskolan. Lärares grundkompetens och möjligheter till kompetensutveckling inom det estetiska området bör stärkas.

Vi instämmer i Kulturutredningens förslag att:

- Lärarutbildningen bör utformas så att den ger goda förutsättningar för konstens och kulturens integration i skolans undervisning och att goda möjligheter ges för både lärare och verksamma på kulturområdet att vidareutbilda sig på relevanta områden.
- Kulturrådet eller annan instans bör inom ramen för ett nytt uppdrag ges ansvar för att utvärdera kulturområdets institutioners och myndigheters arbete med kultur i skolan, och för att skapa samspel i dessas arbete med att tillgängliggöra nya arbetsmetoder och goda exempel.

Begreppet "svaga musikgenrer" som används i kulturutredningen är olycklig och blir missvisande. Exempelvis svensk jazz, nutida konstmusik eller folk- & världsmusik kan knappast beskrivas som svaga ur ett konstnärligt eller kreativt perspektiv. Vad det handlar om är att det är musikformer som saknar röst, resurser och institutioner utifrån en fördelningspolitisk problematik, där Rikskonserter har en viktig roll som utjämnare.

Rikskonserter vill göra regeringen uppmärksam på att Sverige saknar en samlad nationell musikpolitik. Det är vår uppfattning att en sådan bör utformas i tillägg till en framtida generell kulturpolitik. Det blir synnerligen viktigt att utforma en ny nationell musikpolitik, när vi går mot en ökad regionalisering.

Frågan om juridisk associationsform för Rikskonserter berörs inte i utredningen. För ett framtida Rikskonserter ser vi det som naturligt att antingen fortsätta som operativ stiftelse eller företrädesvis permutera verksamheten till ett aktiebolag. Med avseende på det operativa uppdraget anser vi dock att det skulle vara synnerligen oklokt att driva verksamheten vidare som myndighet.

Kommentarer till Kulturutredningens text om Rikskonserter

Rikskonserters verksamhet har alltid debatterats, vilket har varit positivt för Rikskonserters utveckling och haft inverkan på den senaste utvecklingsfas vi nu befinner oss i. Kritik jämförs i utredningen med något negativt. Rikskonserter upplever att länsmusiken och det övriga musiklivet är engagerat i vad som är angeläget för en nationell plattform för musik.

Genom kontinuerliga rådslag och musikmöten har vi samlat institutioner, utbildningar, arrangörer,

förbund och länsmusikorganisationer för att diskutera t ex musikens och kulturens plats i skolan samt nationella utvecklingsområden. Dessa mötesplatser blir också viktiga möjligheter för kunskapsöverföring där aktuell forskning kan komma musiklivet till del.

Rikskonserter är inte som Kulturutredningen anger en förvaltnings- eller bidragsmyndighet, utan en stiftelse med en operativ och konsultativ verksamhet som växt fram i dialog med musiklivet i Sverige och utomlands.

Rikskonserter bedriver inte stödverksamhet – vi samarbetar. Vi deltar i samarbeten redan i ett initialt skede och utvecklar därifrån ett samarbete i dialog med partners. För Rikskonserter innebär samarbete ett operativt engagemang och att man i dialog med flera andra partners kommer överens om att ta ansvar för hela produktioner. Samverkan sker i samråd, ofta i en arbetsgrupp. Rikskonserter får ofta rollen som nav i dessa grupper. Vi tillskjuter inte bara medel, vi tillför en aktiv producent- och marknadsföringsinsats. Här bedriver vi ett brett samarbete tillsammans med de andra samägarna. Vi söker upp samarbetspartners, en region t ex, och söker extra resurser statligt, regionalt, lokalt och/eller kommersiellt. Lika ofta söker någon part oss för samverkan. Varje part bidrar med sin del vilket kan möjliggöra ett genomförande.

Rikskonserter bedriver inte heller en bidragsgivning. Våra medel tillfaller samarbetspartners i gemensamma satsningar och de medverkande i våra produktioner.

Caprice Records

Caprice Records är Rikskonserters skivbolag som producerar konstnärligt angelägna fonogram som har svårt att hävda sig på kommersiella villkor på en nationell såväl som en internationell marknad. Beträffande utgivning är det angeläget att produktionen utgår från höga kvalitetsbegrepp.

I urvalsprocesser avseende repertoar och artister är det angeläget att man är medveten om den starka ställning Caprice Records har som statligt finansierat skivbolag.

Kulturutredningen föreslår att fonogramproduktionen på Caprice Records ska upphöra. Skivmärkets övriga verksamhet och ansvarsområden behandlas inte av utredningen. Rikskonserter menar i stället att Caprice Records i en radikalt förändrad mediavärld ska förstärkas och utvecklas.

Den viktigaste uppgiften för Caprice är att med samma kulturpolitiska uppdrag som Rikskonserter i övrigt genom CD/DVD såväl som internet eller andra framtida medier som ljudbärare sprida och exponera musik för en stor och bred publik.

Genom det senaste årets förändrade verksamhet med integrering av fonogramproduktion och konsertturnéproduktion har Rikskonserters verksamhet förstärkts som ett instrument för lansering av och plantskola för unga artister. Ingen annan part i musiklivet har idag möjlighet att ta detta angelägna ansvar. Samordningen av fonogram- och konsertproduktion fortsätter därför och utökas inom Rikskonserter inom alla de genrer Rikskonserter arbetar med. Därigenom skapas större möjligheter för unga artister att i framtiden kunna livnära sig på sitt konstnärskap. Det är därvid angeläget att tillräckliga resurser ställs till förfogande så att många artister och tonsättare genom åren kommer att vara representerade i fonogramproduktionen.

Caprice ska i framtiden ha möjligheten att skapa en infrastruktur för mediaburen musik tillsammans med regionala företrädare såsom frilansande ensembler/grupper, operahus, orkestrar och länsmusik för att nå ut nationellt såväl som internationellt.

Utredningen föreslår att EMS ska starta fonogramutgivning. Rikskonserter anser självfallet att det är värdefullt att verksamheten vid EMS dokumenteras och offentliggörs genom fonogramutgivning. Vi vill dock påpeka att Caprice och EMS redan samarbetar kring skivutgivning och ämnar fortsätta med detta, vilket innebär att det inte finns någon anledning för EMS att starta eget fonogramföretag.

Caprice har en regelbunden utgivning av historiska inspelningar, exempelvis Royal Swedish Opera Archives i samarbete med Kungliga Operan och Musica Sveciae, genom samarbete med Kungliga Musikaliska Akademien samt Sveriges Radio, genom världsunika dokumentationsinspelningar som Music From-serien i samarbete med SIDA, Svensk Jazzhistoria i samarbete med Riksbankens Jubileumsfond samt utgivning av doktorsavhandlingar och utvecklingsarbeten i samarbete med våra svenska universitet och högskolor.

Det nationella värdet av det kulturarv som Caprices katalog utgör med över 40 år av konstnärligt unika inspelningar, måste förvaltas på ett ansvarsfullt sätt inför kommande generationer.

Rikskonserter är angeläget att framhålla att en nedläggning av Caprice även under lång tid kommer att generera kostnader avseende upphovsrättsliga avtal under den tidsrymd som nuvarande upphovsrättsliga lagstiftning stipulerar.

Caprice Records som mediaföretag har i framtiden möjlighet att tillgodose även andra viktiga behov i musiklivet vid sidan av att vara ett fonogrambolag. Det finns därför anledning att särskilt se över möjligheterna att också utöka verksamheten genom att skapa en nationell digital musikportal till förfogande för musiklivet i hela landet.

Det är också synnerligen angeläget att frågan om distribution av fonogram – en uppgift som idag ombesörjs av CDA – ytterligare utreds. Därvidlag är Rikskonserter berett att åter ta ett mer aktivt ansvar för fonogramdistribution.

EMS

Rikskonserter har ingenting att erinra mot Kulturutredningens beskrivning av verksamheten vid EMS bortsett från att vi finner det märkligt att utredningen å ena sidan anser att Caprice Records bör läggas ned samtidigt som EMS bör ha framtida egen fonogramverksamhet.

Beträffande utredningens förslag om att EMS ”bör fortsätta under nytt huvudmannaskap” tolkar vi detta som föranlett av utredningens förslag att utveckla Rikskonserter i nuvarande form. Vi anser att EMS måste ges en trygg och långsiktig lösning av huvudmannaskapet och ser fram emot en diskussion om EMS framtid med aktörer från musikområdet och med utgångspunkt från den stiftargrupp som finns i verksamheten i dag.

Beträffande frågan om EMS i framtiden är vår uppfattning:

- att verksamheten ska vara anslagsfinansierad och ligga på en nationell nivå
- att verksamheten ska ha ett självständigt konstnärligt ledarskap med inflytande från musiklivet enligt nuvarande modell med styrdokument och stiftargrupp
- att verksamheten ska verka integrerat med Rikskonserterns övriga verksamhet som spjutspets nationellt och internationellt för utveckling av den elektroakustiska musiken och angränsande konstområden

Vi ser inget hinder för att EMS också i framtiden ska vara en del av Rikskonserter.

Nybrokajen 11

Nybrokajen 11 – med Stora konsertsalen, Stallet och kontorslokaler till förfogande för musiklivets olika nationella intressenter – utgör en ovärderlig del i det svenska musiklivet med sina kulturhistoriska värden och nuvarande verksamhet. Stora salen har sedan invigningen 1878 varit en av de bästa konsertsalarna i landet för akustisk musik. Även i framtiden bör N11 stå till förfogande för det professionella musiklivet från hela landet såväl som för de amatörer som vid skilda tillfällen behöver en scen för egna framträdanden. N11 bör också fortsättningsvis vara en resurs för skolor med inriktning på musik och scenisk utbildning.

Ett framtida Rikskonserters som nationell plattform för musiken bör innebära ett starkt fokus på musiklivet utanför Stockholm. Det kan därför finnas skäl att överväga om annan part kan överta ansvar för drift av programverksamheten i Stora salen. Även ansvar för lokaldrift kan läggas på en annan lämplig aktör. Här föreslagna förändringar ger anledning att närmare se över den framtida organisationen för Nybrokajen 11.

Rikskonserters och länsmusik i samverkan

Om man vill stärka musiklivet och ge det status krävs en representation på alla nivåer i samhället. Svenskt musikliv behöver organiseras både på nationell, regional och lokal nivå med tydliga uppdrag om samverkan och mångfald. Det är viktigt för Sverige att ha en organisation som har överblick med nationella såväl som internationella kontakter i en och samma organisation.

Den nationella plattformen har dels till uppdrag att underlätta nationella satsningar, dels att bidra till samverkan mellan regionerna. Dessa ingår här i ett nationellt sammanhang och kan utbyta erfarenheter med varandra. En nationell plattform som här förespråkas får legitimitet och kan därmed ta ett nationellt ansvar. En nationell plattform bör ha hög legitimitet i den regionala verksamheten. Ett samrådsorgan bör därför skapas tillsammans med länsmusikorganisationerna. En tätare samverkan ska bygga på en gemensam analys av såväl regionala som nationella utvecklingsområden för musiklivet.

En nationell plattform har möjlighet till rikstäckande verksamhet och blir en naturlig part i internationella sammanhang. När andra nationer planerar långsiktiga satsningar kan en nationell plattform samordna insatser från landets samtliga regioner. Ett nationellt organ kan främja samverkan och berika regionernas eget utbud.

Meningen med regionaliseringen är att ge respektive region ett ökat inflytande över sitt utbud inför sina medborgare. Detta fungerar på olika sätt i olika delar av landet. Varje länsmusikorganisation har olika uppdrag och olika inriktning. En nationell plattform för musik bör ha till uppgift att komplettera och berika de svenska arrangörernas utbud över hela landet. Många konserthus, festivaler och konsertserier är beroende av Rikskonserters turnéer och subventioner. I vissa län är man helt beroende av denna insats från nationell nivå.

En uppbyggnad av flera centra för nationell och internationell produktionssamverkan, som Kulturutredningen antyder, skulle innebära en betydande risk för ett omfattande dubbelarbete med uppbyggnad av personal, kompetens, nätverk och nationell samordning från flera olika centra.

De som idag på länsmusiknivå har stora behov av stöd nationellt, kommer även i fortsättningen att behöva resurser och samverkan med en nationell plattform. Om vissa regioner blir starkare än andra, ökar motivet för en statlig nationell samordning som tillvaratar behovet av att alla delar av Sverige får tillgång till musik enligt Rikskonserters uppdrag.

Avslutning

Vårt musikliv är idag decentraliserat bland annat som ett positivt resultat av länsmusikreformen 1988. Uppdraget att ge alla medborgare en likvärdig tillgång till levande musik av hög kvalitet utförda av svenska och utländska artister är dagens stora utmaning. Det bör även i framtiden ingå i ett uppdrag för den nationella plattformen.

En nationell plattform för musik ska vara en optimerad och effektiv organisation som verkar utjämnande och kompletterar de regioner som inte kan tillfredsställa medborgarnas rätt till musikliv och musikupplevelser i hela landet.

Det är viktigt att andra länder har en nationell part att vända sig till för samarbeten. Vi menar att en stark och tydlig musikpolitik innefattar en nationell nivå. Många svenska musiker kan idag ta plats på en internationell arbetsmarknad, och det kontaktnät Rikskonsertter har byggt upp under lång tid garanterar kontinuitet och uthållighet i de satsningar där omfattande nätverk samarbetar – allt till gagn för att etablera svenska artister utomlands.

Rikskonsertter kan i framtiden åta sig ytterligare arbetsuppgifter i främjandet av Sverige bilden utomlands.

Rikskonsertters egen genomlysning av verksamheten har gett underlag för att utveckla och förändra. Det har skett en effektivisering av den interna organisationen och vi har inlett ett utvecklingsarbete med forskning, analys och utvärdering som viktiga inslag. De konsultativa inslagen har ökat som en service till musiklivet. En förnygring och minskning av personalgruppen medför större möjligheter att ta in externa krafter i vissa satsningar och därmed ett ökat mått av nytänkande inom organisationen.

Istället för att diskutera nedläggning av Rikskonsertter och en parallell överflyttning av vissa funktioner på olika andra parter vill vi peka på den större potential som finns i en utveckling av den nationella plattform som Rikskonsertter har förutsättningar att vara.

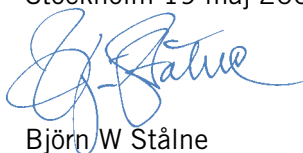
Rikskonsertter är idag en väl fungerande organisation, som under mer än 40 år upparbetat och erövat en djup och bred kompetens inom produktion, marknad och nätverksbygge såväl nationellt som internationellt. Det är kompetens som ingen annan nationell organisation har idag. En nedläggning av Rikskonsertter skulle innebära att inga längre sammanhållna och omfattande turnéer kontinuerligt genomförs i hela landet med internationella artister och större ensembler. En avgörande länk i subventionskedjan försvinner för landets arrangörer och därmed ett förminskat utbud för länsmusik, konserthus och övriga arrangörer.

Rikskonsertters arbete med artister, ensembler, projekt och satsningar upphör och många större satsningar som Swedish Jazz Celebration, Solistpriset, Tonspråk, Musik Direkt, Ethno och andra festivaler förlorar en sammanhållande kraft och ett nationellt sammanhang.

En regionalisering utan att det samtidigt finns en nationell plattform skulle innebära stora risker för att redan starka regioner stärks och att mindre och svagare regioner inte får tillgång till den musik och de genrer som behöver ett nationellt stöd från en operativ och konsultativ verksamhet för att uppnå tillräcklig volym vid turnéer m m.

Rikskonsertter menar att det är av största vikt att det finns flera aktörer som kan stödja och främja musikverksamhet i en demokrati. Staten har möjlighet att styra i sina uppdrag och utveckla det politiska kulturområdet genom att ge utmanande och utvecklande uppdrag till en nationell plattform för musik.

Stockholm 19 maj 2009

Björn W Ståle
Direktör, Rikskonsertter

Remissinstans: Stiftelsen Svenska rikskonserter

18 maj 2009

Uppgiftslämnare: Björn W Stålné, Direktör, Rikskonserter

Synpunkter på vissa förslag och bedömningar i Kulturutredningens betänkande (SOU 2009:16)

Synpunkter på förslagen till nya kulturpolitiska mål samt på övriga förslag och bedömningar i betänkandet som inte listas nedan, lämnas i särskilt dokument.

Ökat samspel mellan stat, landsting och kommun – portföljmodellen

1. En ny modell för samspelet mellan stat, landsting och kommun i kulturpolitiska frågor bör genomföras. (Kapitel 12)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

2. Vissa statliga medel som i dag fördelas av Statens kulturråd, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Nämnden för hemslöjdsfrågor samt Riksteatern föreslås omfattas av modellen. (Kapitel 12)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:
Inga synpunkter

Centralt fördelade stöd, konstnärernas villkor och enskild finansiering av kulturverksamhet

3. Teater-, Dans- och Musikallianserna bör slås samman till en gemensam scenkonstallians. (Avsnitt 13.1.1)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

4. Det statliga litteraturstödet, liksom stödet till kulturtidskrifter, bör ingå som en del i ett allmänt stöd för kulturpolitiska insatser inom hela litteratur- och biblioteksområdet. (Avsnitt 13.2.1)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:
Inga synpunkter

---

5. Vid bedömningen av ansökningar för litteraturstöd ska hänsyn tas till – förutom kvalitet – utgivarens ekonomiska förutsättningar i det enskilda fallet. (Avsnitt 13.2.1)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:
Inga synpunkter

---

6. Det statliga fonogramstödet bör ingå i ett allmänt stöd för kulturpolitiska insatser inom hela musikområdet. (Avsnitt 13.2.2)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:

Det är angeläget att även kulturpolitisk angelägen fonogramproduktion som inte har möjlighet att klara sig på kommersiella villkor har möjlighet att utvecklas.

Därför bör det också innebära stöd för kulturpolitiska insatser inom fonogramområdet som innefattar stöd till

- fria fonogram/videoproducenter
- distribution med kulturpolitiskt ansvar på det sätt som CDA kan realisera

Dessutom är det angeläget att ett kulturpolitiskt ansvar på det sätt som Caprice Records tar och verkställer också finns i framtiden. Därvidlag är det viktigt att Caprice även fortsatt finns som en enhet inom Rikskonserten med egen statlig finansiering så att verksamheten inte behöver konkurrera med och ta resurser från ett statligt fonogramstöd administrerat av Kulturrådet.

En sfär för frågor om arkiv, bibliotek och språk

---

7. Riksarkivet och landsarkiven bör läggas samman till en myndighet som får i uppdrag att svara för den nationella överblicken på arkivområdet. (Kapitel 15)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:
Inga synpunkter

---

8. Kungl. biblioteket bör ges i uppdrag att svara för den nationella överblicken på biblioteksområdet. (Kapitel 15)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:
Inga synpunkter

---

9. En samlad myndighet för arkiv och bibliotek bör inrättas genom att Kungl. biblioteket och Riksarkivet (med landsarkiven) slås samman. (Kapitel 15)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:
Inga synpunkter

En sfär för frågor om samtid, historia och livsmiljö

---

10. Riksantikvarieämbetet, Riksutställningar, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Statens konstråd och Arkitekturmuseet bör läggas samman till en myndighet. (Kapitel 16)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:
Inga synpunkter

En sfär för frågor om konstarterna

---

11. En ny myndighet för konstarterna skapas genom att viss verksamhet inom Statens kulturråd, hela Konstnärsnämnden med Bildkonstnärnsfonden samt Sveriges Författarfond och viss verksamhet inom Stiftelsen Svenska Rikskonserter läggs samman. (Kapitel 17)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:

Rikskonserter bejakar strukturella förändringar om förändringarna resulterar i förbättrade förutsättningar för utövande kulturskapare – upphovsmän och utövare.

Rikskonserter anser dock att de föreslagna sfärerna kommer att resultera i

- orimligt stora kostnader för de föreslagna förändringarna i sfärer – ett pris som inom befintliga ramar kommer att tvingas finansieras av verksamma kulturskapare
- stora tempoförluster – gjorda erfarenheter kommer att ta tid att återerövra
- förlust av kompetens – det är angeläget att erfarenhet från åtskilliga decennier inom hela kulturområdet tas till vara

(Hänvisning i övrigt till huvuddokumentet)

En ny roll för Kulturrådet

---

12. Statens kulturråd bör ges ett ändrat uppdrag som innebär ett ansvar för följande uppgifter:

- leda och samordna statens överläggningar med landstingen och kommunerna om fördelning och villkor för statligt stöd till regional kulturverksamhet,
  - göra samlade bedömningar, uppföljningar och utvärderingar av kulturpolitiken till underlag för regeringen,
  - samordna och svara för vissa övriga kulturpolitiska uppgifter. (Kapitel 18)
-

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

---

13. Uppgiften att ansvara för statens centralt fördelade bidrag bör ges till en ny myndighet för konstarterna. (Kapitel 18)

Tillstyrks i huvudsak   Avstyrks i huvudsak   Annan synpunkt

Kommentar/motivering:

Se kommentarer punkt 11 Sfärerna